

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-508-5-85>

Лю Венган, аспірант ХДАДМ (науковий керівник: канд. мистецтвознавства, доцент В.Чечик)

ТЕМА «САДІВ БЕЗСМЕРТНИХ» В ЖИВОПИСІ ДИНАСТИЧНОГО КИТАЮ: ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ ЛІ СИСУНЯ І ЮАНЬ ЦЗЯНА)

Ключові слова: китайський живопис, іконографія, тема раю, сади Безсмертних, мистецтво династичного Китаю.

Lu Vengan, Postgraduate HDADM (Academic mentor: PhD in Art History, Associate Professor V. Chechyk)

THE «GARDENS OF IMMORTALS» THEME IN THE PAINTING OF DYNASTIC CHINA: PECULIARITIES OF REPRESENTATION (ON THE EXAMPLE OF THE WORKS BY LI XISUN AND YUAN JIANG)

Abstract. Scientific research is devoted to the identification of peculiarities of representation of the “gardens of immortal” theme in the painting of the classical period of China. It was found that the embodiment of the idea of eternal life reflected in picturesque works the established principle of building the Garden “One Lake – Three Mountains”.

Key words: Chinese painting, iconography, paradise theme, gardens of immortal, art of dynastic China.

Предметом даної наукової розвідки є виявлення особливостей репрезентації теми «садів безсмертних» в живописі класичного Китаю. Встановлено, що розбудова палацового саду за принципом «одне озеро – три гори», що втілює міфічні й релігійний сенс, набула рис усталеної традиції за часів династії Цінь (III ст. до н.е.) й виявилась яскравим зразком будівництва майбутніх імператорських садів. Сюжетно-композиційна модель «садів Безсмертних» отримала втілення в живописі: від найраніших відомих прикладів, пов'язаних з мистецтвом художника Лі Сисуня (李思, 651-716), до пізніх, відтворених в мистецтві Юань Цзяна (袁江, бл. 1671-1746). Її структурні елементи формують в творах С. Лі чудернацькі пейзажі з зображенням палаців, павільйонів, озер й каскадів зелених гір

(«Три гори на морі», «Уявний вид на королівський літній курорт династії Хань», «Чотири яскравих гори», «Зображення павільйону Цзяньфань»). Художник захоплений казковим ландшафтом, населеним богами, міфічними речами та істотами. Їх незрима присутність підкреслена сяючим колоритом з використанням елегантного контуру з відтінками золота. У традиційну історію китайського мистецтва художник увійшов як засновник «синє-золотих» пейзажів, що справляли сильний декоративний ефект.

Тісний зв'язок китайського садового мистецтва з пейзажним живописом – є його специфічною рисою. Окрім естетичних якостей пейзажних полотен художники пізніх династій так само, як і їхні попередники (В. Ван, Ц. Чжан, Б. Чжао, Ч. Лян), реалізували тему «вічного життя» за допомогою іконографією. Більшу частину живописного спадку Ц. Юань складають чудернацькі ведіння з палацовими ансамблями, розташованими у розкішних синьо-зелених ландшафтах, покликаних збуджувати відчуття атмосфери й середовища часів династії Тан та Сун («Здіймається весняний грім..», «Павільйон казкової гори», «Палац дев'яти досконаlostей», «Острів Пенлай»). «Літній курорт на горі Лішань» – грандіозна композиція, з характерною для північно-сунського краєвиду багатошаровістю й розсіяною перспективою, що передбачає різні точки «зорової подорожі» усередині пейзажу. Пейзаж займає більшу частину площини картини, за рахунок чого досягається цілісність візуального сприйняття. Суттєвим в роботі є зображення моря попереду Літнього палацу, що не відповідає географічним реаліям, втім, в цьому полягає романтичний підхід митця до метафоричної передачі часу та простору: сюжет, в якому персонажі зустрічаються в казкових горах Китайського моря, оповитий флером міфу про «царство Безсмертних».

Отже, з точки зору тематики пейзажний живопис багато в чому забов'язаний садовому мистецтву: пейзаж, на думку дослідників (Л. Леддероз), і є втіленням ідеї вічного життя. Під час постійних трансформацій, за яких відбулося переродження релігійних цінностей в естетичні, перші не зникли безслідно й продовжували впливати на естетичне сприйняття митців.